

POSICIÓ DEL COMB SOBRE "RESPONSABILITAT DELS METGES EN L'APLICACIÓ DE LES VACUNES SISTEMÀTIQUES"

L'aplicació continuada de vacunes s'ha mostrat molt beneficiosa per a la comunitat, ja que ha contribuït a disminuir la mortalitat d'algunes malalties infeccioses, a més de ser molt efectiva per eliminar-ne algunes i disminuir de forma important la incidència d'altres.

La finalitat de la vacunació és doble: d'una banda, protegir l'individu de la malaltia o malalties per les quals ha estat vacunat i, de l'altra, disminuir la incidència de la malaltia per la qual s'està vacunant, establir un fenomen d'immunitat de grup i interrompre la transmissió de l'agent causal de la malaltia. A aquesta darrera situació només s'arriba quan les cobertures de vacunació són molt altes.

Per tal d'assolir els objectius de salut establerts per l'OMS, la Conselleria de Sanitat de la Generalitat de Catalunya recomana vacunar la població contra determinades malalties infeccioses, mitjançant l'administració de vacunes regulades en un calendari.

Amb l'increment de les cobertures de vacunació, les malalties infeccioses pràcticament desapareixen i la percepció de la seva gravetat disminueix de forma important, la qual cosa comporta una sobrevaloració dels riscos associats a la vacunació i una infravaloració dels riscos associats a la malaltia. No obstant això, el risc de les vacunes és molt remot. La incidència de poliomielitis vacunada és d'un cas cada 3.000.000 de dosis (un cada 12 anys) i el d'encefalitis associada a la vacuna del xarampió, d'un cas cada 2.800.000 dosis (un cada 20 anys). Per conèixer l'impacte real d'aquesta problemàtica, l'Administració sanitària ha endegat un programa de vigilància i control de les reaccions adverses a vacunes a tot el territori català.

A causa de la important davallada de la incidència d'algunes malalties, alguns professionals podrien estar temptats a considerar de forma errònia que l'activitat preventiva no és important, ja que, malgrat no vacunar, no observen en la seva pràctica professional casos de les malalties per les quals es recomana la vacunació.

Els programes de vacunació podrien experimentar al llarg del temps una inflexió negativa si en disminuïu l'acceptació per part de la població, influïda per motius ideològics de grups antivacunacions, que no creuen en l'eficàcia ni en la inoquïtat de les vacunes, i per metges que consideren que no són necessàries. Arribat aquest

punt es produiria la disminució de la cobertura de la vacunació i es formarien nuclis poblacionals susceptibles, amb la qual cosa s'incrementaria la probabilitat d'aparició de casos aïllats o de brots epidèmics.

En l'actualitat, les vacunes es fabriquen amb uns controls de qualitat molt estrictes i la seva administració és segura malgrat l'aparició d'alguna reacció local o general lleu. Només de forma molt excepcional apareix alguna reacció greu imprevisible. Qualsevol ciutadà afectat per un efecte advers irreversible de la vacunació té dret a adreçar-se a l'Administració per a rescabament del dany.

El COMB, fent ús de la seva responsabilitat de vetllar perquè la població rebi una atenció mèdica de qualitat, recomana a tots els metges el compliment del calendari de vacunació oficial vigent a Catalunya (DOGC núm. 2847, de 15 de març de 1999; decret 60/1999, de 9 de març, pel qual s'estableix el calendari de vacunacions sistemàtiques) i adverteix que:

Qualsevol incompliment de la recomanació esmentada pot derivar en responsabilitat disciplinària per incompliment del Codi Deontològic, sens perjudici d'altres responsabilitats com ara civil, penal o administrativa com a resultat de l'aparició d'una malaltia transmissible en una persona a la qual no se li ha recomanat o efectuat la vacunació que per calendari de vacunació li pertocava.

Aquest text es basa en l'informe preparat pel grup de treball del COMB constituït pels doctors Lluïsa Morató, Joan Batalla, Mª Luisa de la Puente, Carlos Rodrigo, Miquel Àngel Mayer, Josep Benet i la senyora Magda Martínez.

Octubre del 2000